

A Ko e Angahala 'i he siasi:

❖ Ko e angahala kuo fakangofua

- 'I he siasi 'o Kolinitoó na'e 'i ai 'a e "keisi 'o e fe'auaki fakaefehokotaki fakasino 'o e fa'ahinga 'oku 'ikai ke kātaki'i ia 'e he kau hitení" (1 Kolinito 5:1 NIV). Ko e 'i ai 'a e feohi fakasekisuale 'i loto 'i he siasi na'e fu'u mamafa 'aupito. Ka na'e toe kovi ange 'a e tūkungá koe'uhí he, 'i he 'ikai ke ne fakatupu 'a e fakalili'a 'i he lotolotonga 'o e kāingalotú, na'a nau pōlepole 'i he'enua kātaki'i 'a e angahala ko 'ení (1 Kolinito 5:2 NIV).
- Nae fa'u tefito ae siasi ae kau Senitaile. Na'e tala ange 'e hona konisēnisí tonu kiate kinaua 'oku 'ikai totonu ke kātaki'i 'a e fehokotaki fakasinó. 'Ikai ngata aí, na'e fakamālohia 'e he'enua 'ilo ki he Folofolá 'a e fakakaukau ko 'ení (Liv . 18:8).
- Kapau na'e mahino kiate kinautolu 'oku angahala 'a e feohi ko eni... ko e ha na'a nau polepole ai (1 Kol. 5:6)? Na'e 'i ai ha tākiekina 'a e fāmili na'e kau ki aí 'i he siasi? Na'a nau pōlepole 'i he'enua hoko ko ha siasi 'oku kātaki'i 'a e kau angahalá?

❖ Ko hono ta'ofi 'o e angahalá

- Na'e 'osi "'ilo'i 'e he kakai" 'a e keisi 'o e fehokotaki fakasinó (1 Kolinito 5:1 NIV), ko ia na'e pau ke fai ha ngaahi me'a fakavavevave ke ta'ofi 'a e maumau ki he ongoongo 'o e siasi. Ko e hā 'a e ngaahi me'a 'oku totonu ke fai?
(1) Ke fai ha fakamaau 'oku ne fakapapau'i, pe 'ikai ke ne fakapapau'i 'a e halaia 'a e tokotaha (1 Kol. 5:3)
(2) 'Oua 'e feohi mo e tokotaha angahala, pe na'a mo e kai mo ia, 'o kapau 'oku ne faka'ai'ai ke lau ia ko e memipa 'o e siasi, 'o 'ikai ke ne loto ke li'aki 'ene angahala (1 Kol. 5:11) .
(3) Ke kapusi 'a e tokotaha angahala pea tukuange ia "kia Setane," he, 'i he'ene faka'amua 'a e angahala ko 'eni, kuo ne fili loto fiemalie ke tuku ia ki he 'ioke 'a Setane (1 Kol. 5:2e, 5a, 13e) .
- Ko e akonaki faka-Siasi (neongo pe ko e ha e mamafa 'o e angahala) kuo pau ke 'i ai ma'u pe ha taumu'a huhu'i. Kuo pau ke fakamahino'i 'a e fehalaaki 'a e tokotaha ke nau 'ilo'i ia, fakatomala, pea "fakamo'ui 'i he 'aho 'o e 'Eiki ko Sisu". (1 Kolinito 5:5)

❖ Fehangahangai mo e ngaahi palopalema 'i loto

- Hili 'ene fakamatala 'a e founga ke fakalelei'i 'aki 'a e angahala 'i he loto siasi, 'oku valoki'i kinautolu 'e Paula 'i he 'ikai ke nau muimui ki he ngaahi fakahinohino totonu, pea 'i he'enua tuku 'a e ngaahi fakakikihi 'i he vaha'a 'o e kakai tui ki he ngaahi fakamaau'anga fakamāmani (1 Kolinito 6:1-6). Ka 'oku 'alu atu 'a Paula 'o 'ohofi 'a e aka 'o e palopalemá.
(1) 'Oku 'ikai totonu ke 'i ai ha ta'efelotoi 'i he lotolotonga 'o e kau memipa 'o e siasi (1 Kol. 6:7a) pea ko e mo'oni, 'oku 'ikai totonu ke faihala pe kākaa'i 'e he kau memipa ha memipa kehe (1 Kol. 6:8).
(2) 'Oku totonu ke loto-lelei 'a e fanga tokouá ke fakamolemole'i 'a e ngaahi faihalá (1 Kol. 6:7e).
(3) Kapau 'oku 'ikai ha aleapau 'i he vaha'a 'o e kau mēmipá, kuo pau ke fakamaau'i pe fakalaloa 'a e siasi 'i honau vaha'á. (1 Kol. 6:2).
- Tukukehe kapau ko ha me'a fakalao (Lom. 13:1-5), ko e ngaahi palopalema 'i loto 'i he siasi 'oku totonu ke fakalelei'i ia 'i loto .

B Founga ke faka'ehi'ehi ai mei he angahala 'i he lotu

❖ Ngaahi Temipale 'o e Laumālie Mā'oni'oni

- Hili 'ene lea ki he 'isiu 'o e ngaahi hopo, 'oku toe foki 'a Paula ki he kaveinga tefito: ko e fe'auaki fakasekisuale 'i loto 'i he siasi. Ko e hā na'e 'i ai aí?
- 'Oku ui 'a e kau Kalisitiane ki he mā'oni'oni (1 Kolinito 6:11), pea 'oku totonu ke tuku ki tu'a 'e he me'a ni 'a e angahala kotoa pe. Kae ne'e fakakikihi 'ihi, 'uhi ko tanatou 'u agahala ne'e kua 'osi fakamolemole'i, ne'e feala ke nātou fai he me'a pe 'e nātou loto kiai 'aki tonatou sino. Ko e 'uhinga ia 'oku fakamahino ai 'e Paula "ko e sino 'oku 'ikai teu ke fai ai 'a e fe'auaki" (1 Kolinito 6:12-13).
- Ko 'ene fakakikihi: ko hotau sino ko e ngaahi memipa 'o Kalaisi. He 'ikai te tau lava 'o to'o ha memipa 'o Kalaisi 'o fakataha'i ia mo ha fefine fe'auaki pe fe'auaki (1 Kol. 6:15-18).
- Faka'osi, 'oku ne taki kitautolu ke tau fakakaukau ki ha me'a mahu'inga: ko hotau sino ko e temipale ia 'o e Laumalie Ma'oni'oni pea, ko ia ai, 'oku 'ikai ko 'etau koloa, ka 'oku 'a e 'Otua (1 Kolinito 6:19). Na'e fakatau kitautolu 'e he 'Otua 'aki 'a e ta'ata'a mahu'inga 'o hono 'Alo, ko ia kuo pau ke tau fakalangilangi'i 'a e 'Otua 'i hotau sino mo hotau laumalie fakatou'osi (1 Kolinito 6:20)

❖ Ko e fehokotaki fakasino fakalao

- 'I hono tali ha ngaahi fahu'i mei he siasi 'i Kolinitoo, 'oku tokoni'i ai kitautolu 'e Paula ke tau sio ki he founga 'e lava ke tau faka'ehi'ehi ai mei he anga'uli fakasekisuale (1 Kolinito 7:1) Ko hono mo'oni, 'oku totonu ke fiefia 'a e kakai mali 'i he fehokotaki fakasekisuale mo honau mali, ka 'oku 'ikai totonu ke fehokotaki fakasino 'a e kakai te'eki mali mo ha taha. 'Oku 'ikai totonu ke fakafisinga'i 'e he ongo me'a mali 'a e fehokotaki fakasekisuale koe'uhi pe ke faka'ehi'ehi mei hono fakatauele'i 'a e tokotaha ko e taha ke tono (1 Kolinito 7:3-5). Ko e kakai te'eki mali 'oku nau ma'u 'a e me'afoaki 'o e mapule'i kita 'e lava ke nau tokanga lahi ange ki he ngaue ma'a e 'Otua 'o 'ikai fakafaingata'a'ia'i 'a e ngaahi fatongia fakafamili (1 Kolinito 7:6-8, 32-34). 'Oku

totonu ke feinga 'a e kakai te'eki mali 'oku 'ikai ke nau ma'u 'a e me'afoaki ko ia ke nau mali ke faka'ehi'ehi mei
he 'ahi'ahi (1 Kolinito 7:9)